

Tallinna Linna
Kultuuriametlikogu

Eesti Kindlustus

KINDLUSTUSSELTS «EESTI» AJAKIRI



NR. 5-6

TARTUS, DETSEMBRIS 1935

VII AASTAK.

Jõulud ja rahu



Jõulud tulevad sel aastal rahutuma tähe all kui vahest nii mõnelgi eelmisel aastal. On tunne, nagu ei vastaks rahu ühena enam täiel määral oma nimele. Rahu on maailmas praegu nii napilt, et ta kaob hoopis sõjajuttude kärinasse ja mürinasse.

Maailm on ärevust täis. Aafrikas kõmisevad kahurid ja lennukid paiskavad surma pilvede alt. Aasia käärib ja keeb. Euroopa teeb hüglapingutusi, et alal hoida neidki väikesi terakesi, mis rahusõelale veel püsima jäänud.

Kuidas siis pühitseme rahu pühi?

Paistab nii, et see on kaunis raske. Jõulupuu nagu ei sobiks oma vaikselt vilkuvate küünaldega kuulipildujate tärinasse. Kuidas sõita kellukeste tilinal läbi vaikse jõuluõhtu kirikusse, kui tead, et ümberingi iga minut võivad hakata hüüdma sõjapapasunad?

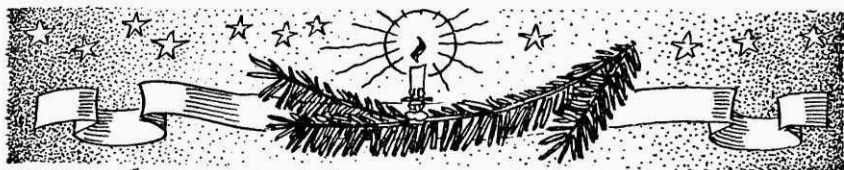
Aga siiski.

Rahu ei kuku meile kunagi iseenesest sülle. Inimese instinktid kõnnivad sageli sääraseid teid pidi, et kokkupõrked tikuvad nagu vägisi päevakorrale. On vaja võitlusi, pingutusi, enesetaltsutust ja väsimatut meelt, et neid instinkte vaos hoida, rahuõnnistust maakaamaral püsida lasta. See on õilsam ja püham võitlus, mida inimsugu kunagi on pidanud. Ja kui praegu käib pinev töö sõjaohtude eemaldamiseks, siis on kõik selleks kaasa kutsutud. Mida rohkem iga üksik kodanik süvendab eneses rahumõtet ja -tunnet, seda kaugemale jääb sõjatalgute oht.

Rahupühad olgu selleks suureks sümboliks, mis oma olemuse ja traditsioonidega hõlbustaks ja ergutaks inimsugu mõistma ning hindama rahu kosutavat mõju kõigisse rahvaisesse ning riikidesse.

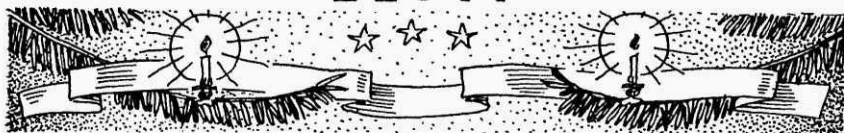
Miks inimene satub nagu kõige kiuste sõjatallermaale?

Siin on põhjusi palju. Ühele neist tahaksime käesolevaga juhtida tähelepanu. Kui inimesel kaob julgeoleku-tunne, kui ta peab päevast päeva elama nagu tuule peal, iga minut ärevuses olema oma saatuse ning heaolu pärast, siis hakkavad sõjakad instinktid otsekohe tööle. Nähakse nii kergesti igas inimeses vaenlast, igas



Häid ja rahuküllaseid jõule ning õnnelikku uut aastat

OMA KINDLUSTUSEVÕTJAILE JA KAASTÖÖLISILE SOOVIB
KINDLUSTUSSELTS
"EESTI"



nähtuses ähvardavat ohtu. Närvid on põnevil ja kui hõlpsasti sää-
rases olukorras ei sünni rängadki kokkupõrked, mis sisuliselt on mõt-
tetud ja mis ei too kellelegi kasu.

Nii on üksikinimestega, nii ka tervete rahvastega. Kui rahvas
koosneb inimesist, kes ei tarvitse oma julgeoleku pärast pingul mures
olla, kes rahulikus töömeelolus saab sisustada oma päevi, siis pole
säärane rahvas kunagi alistuv sõjameeloludele. Siit selgub, kui suur
tähtsus on rahutöös inimese kindlustundel tulevate päevade
suhtes. Mida rohkem on inimene kindlustatud igasuguste või-
malikkude ohtude vastu, mida vähem ta enese tunneb olevat saatuse
mängukannina, seda vähem ähvardab maailma sõjaohu.

Tohiks olla selge, millele sellega vihjame: kindlustustöö tegija
osatähtsusele rahutöös. Mida laiemale levib rahva hulgas arusaam-
ine elu-, varanduse- ja muist kindlustustest, seda rahulikumalt saab
inimene oma töö juures olla ja seda vähem on tal põhjust karta sõja-
ohvriks langemist.

Seda suurema rahuldustunde ja rõõmuga pühitseb ta r a h u pühi.

Nii võib kindlustusmees ka praeguseil rahuvaeseil päevil rõõmsa
ning õnneliku südamega jõule vastu võtta. Olgu need vaiksed ja
rahusad päevad uue jõu allikaks edaspidiseks usinaks ning püsivaks
tööks. Andku nad igale kindlustusmehele sisemist rahuldust oma
õilsaist tööülesandest ja süvendagu nad igapähele töölusti ning -rõõmu!

Kõigile häid pühi!

Mis on elukindlustus ja milles seisab tema väärtus.

Elukindlustust on nimetatud esimeseks ja tähtsamaks majanduslikuks tehinguks maailmas, ja seda täie õigusega. Sest ei ühegi teise majandusliku tehingu kaudu, peale elukindlustuse, pole tehtud rohkem selleks, et kaitsta abitud leski ja lapsi ning elatanud vanakesi sattumast viletsusse. Elukindlustus on olnud kaitseks 10 miljonitele perekondadele, kes olid kaotanud oma toitja ja ülvalpidaja, ent elukindlustus on olnud ainsaks toeks ka 10 miljonitele elatanud inimestele nende vanaduspäevil. Elukindlustus ei ole küll kõikeparandavaks arstimiks vaesuse vastu, ent ta ligineb sellele arstimile rohkem kui ükski teine vahend. Lühidalt öeldes: elukindlustus on organiseeritud kokkuhoiuviiis kõige kasulikumas ja tarvilikumas vormis ja inimkond pole tänapäeval leiutanud midagi, mis oleks parem elukindlustusest.

Selgitades elukindlustuse hüvesid, selgub meile kõige paremini, miks on elukindlustus maailmas sedavõrd levinud, et sajad miljonid inimesed on valinud endale kokkuhoiuviiisiks just elukindlustuse, ning et ühelgi teisel majandusalal pole nii suuri läbikäike ega ühelegi teisele alale pole investeeritud nii suuri kapitale — kui elukindlustusseltsidesse. Suurimateks rahaasutisteks maailmas ei ole mitte pangad, vaid elukindlustusseltsid.

Elukindlustus väljendub lepingus poliisiomaniku ja kindlustusseltsi vahel. Poliisiomanik kohustub kokkulepitud ajavahemiku vältel iga aasta kindlustusseltsi paigutama hoiule väikesesummalisi sissemaksu, nn. preemiaid, mille vastutasuna maksab kindlustusselts kokkulepitud kapitali, nn. kindlustussumma (s. o. kapitali, mille kogumine oli seatud eesmärgiks) poliisiomaniku enneaegse surma korral tema omastele — naisele, lastele, isale või emale toetuseks või poliisiomaniku elusoleku korral kokkulepitud arvu aastate järel temale endale vanaduspäevade tagavaraks. Säärast kokkulepet ehk kindlustusviisi, kus kindlustussumma makstakse välja poliisiomaniku surma korral või tähtaja üleelamisel, nimetatakse segakindlustuseks ja see kindlustusviis on maailmas kõige enam levinud. Poliisiomaniku surma korral on väljamakstav kindlustussumma sageli mitmekümne või isegi mitmesaja kordselt suurem, kui sissemakstud preemiate summa, kuid ka tähtaja üleelamise korral väljamakstav kindlustussumma on sageli suurem sissemakstud preemiate summast, eriti siis, kui poliisiomanik sõlmib kindlustuslepingu nooremates või keskmistes eluaastates. Peale segakindlust. on veel levinud kindlustusviisideks surmajuhukindlustus, kindlustussumma väljamaksmiseks ainult surma (või 90 elu-



Välistegelaste kursus Petseris oktoobris 1935. a.

aasta üleelamise) korral ja lapsekindlustusviisid, kus kindlustussumma makstakse lapsele kokkulepitud eluaastal (või tütrele näiteks abiellumisel), vaatamata sellele, kas lapsevanem on siis elus või mitte, kusjuures preemiade hoiulepanek igal juhul lõpeb lapsevanema surmaga. Kokkuvõttes võime öelda, et elukindlustuse eesmärgiks on kavakindel kapitali kogumine poliisiomanikule endale, tema perekonnale või lastele.

Küsimine nüüd, miks on elukindlustus, kui kokkuhoiuviiis kogu maailmas sedavõrd levinud, et maailma elukindlustussummade kogusumma ulatub imestamisväärse summani, 35 000 000 000 naelsterlingini. Vastust leida sellele küsimusele pole raske.

Igas inimeses peitub enesealahoit-tung — see on juba looduse-seaduseks. Iga inimene mõtleb esijoones, kuidas hoiduda surmast ning selle hävitavatest tagajärgedest, niikaua kui ta suudab. Alal hoida ennast, oma perekonda, oma ettevõtet, see on iga nor-

maalse inimese suurimaks sooviks. Elukindlustus võimaldab talle seda vähemal või suuremal määral. See eemaldab talt kartuse olla varanduseta vanul päevil või jätta lesk ning lapsed ilma igasuguse toetuseta enda surma puhul. Inimene, kellel ei ole elukindlustust, seisab üksinda. Tema käekäik oleneb ainult tema enda õnnest ja püüdeist. Ta sammub edasi tulevikku ainult omal jõul, nagu oleks talle edaspidi kindlustatud elupäevi 30 aastat või veel rohkem. Ent säärane inimene ei saa siiski ühtegi päeva olla kindel ainult enda peale. Ootamatu ränk õnnetusjuhtum või haigestumine, ja selle inimese elutee on lõppenud, tema omaksed aga jäävad sageli saatuse hoolde. See inimene aga, kes elukindlustuse kaudu on end sidunud ühes tuhandete teistega üheks vägevaks organisatsiooniks, võib olla alati mureta oma perekonna saatuse pärast. Ükski mees ei julge ületada Atlandi ookeani väikeses aerupaadis. Kui ta tahab

sõita, siis kasutab ta suurt ookeaniaurikut, millel on sama kindel nagu kindlal maal. Samuti ei peaks ükski mees püüdma elust läbi lüüa üksinda, tundku ta ka end nii tugevana ja iseseisvana kui tahes, vaid ta peaks otsima abi elukindlustuselt — suurte inimhulkade ühisorganisatsioonilt, mis ei hävi eluhädade ja viletsuste tormis ega kaota kunagi oma väärtust.

Toome veel ühe näite tegelikust elust. Pea iga maja ja ehitis on kindlustatud tulehädadohu vastu. Pea iga aurik on kaitstud kindlustuse läbi õnnetuste vastu merel. Meie kaitseme neid selle läbi suurte õnnetuste eest. Kuid inimesu elu varitseb palju rohkem hädaohte, kui seda on tulehädadoht majale või mereõnnetuse hädaoht aurikule. Maja võib jääda põlemata, sest mitme tuhande tulekindlustuse peale langeb keskmiselt ainult üks tulikahju, aurik võib jääda hukkamata, kuid iga inimesu lõpeb kindlasti surmaga. Ometi ei ole mõni maja väärtuslikum kui mõni inimesu. Kui arvutada, millise varanduse võib koguda ühe inimesu tööjõust, kes teenib näiteks 20 või 25 aasta vältel, — see ületaks nii paljude kinnisvarade väärtuse. Seepärast oleks ebaloomulik kindlustada kinnisvara, kuid jätta sealsamas kindlustamata inimesu!

Eelpoolnimetatust selgub, miks elukindlustus on kaugelt tarvilikum kui tulekindlustus ja ei tule imestada seeütle, et kogu maailma elukindlustuspreemiate kogusumma on umbes neli korda suurem kui tulekindlustuspreemiate

kogusumma. Maailm on osanud vääriliselt hinnata elukindlustuse määratud majanduslikku tähtsust.

Elukindlustus on kaitseks ettenähtamatute juhuste vastu, ta on moodsaks vahendiks enesealalhoidu-tunde süvendamisel. Kui 1000 aasta eest meie esivanemad otsisid omale peidukohti metsades või ehtasid valle ja müüre oma asukohtade ümber, siis oli see esimeseks katseks kollektiivse kaitse alal. Nad tegid seda selleks, et endid ü h i s e l t kaitseada hädaohtude vastu, kui vaenlane oli liginemas. Tänapäeva inimesu elu ei ähvarda vähem hädaohte, kui inimest 1000 aastat tagasi, kuigi need hädaohtud on osalt teist laadi. Ent tsivilisatsioon on isegi juurde toonud rea uusi hädaohte. Piisab ainult nimetada liiklemis-hädaohte, hädaohte tööstustes, käitistes jne. Et kaitseada end kõikide hädaohtude vastu, on inimesu kond leitanud moodsa ja täiusliku kaitsevahendi — elukindlustuse. Elukindlustus ei hoiu ära õnnetust, küll aga vähendab ja pehmedab kindlustus õnnetuse otseseid tagajärgi — puudust ja häda.

Elukindlustus kui perekonna kaitsevahend.

Iga inimesu on tuhandete sidemetega seotud oma perekonnaga ja omastega ja ta on seepärast ka vastutav omaste majandusliku hüveolu eest. Kuid vähesed omavad küllaldaselt kapitali, et omakesed võiksid olla igal juhul muretud. Kapitali aegajaline kogumine panka või rahalaekasse ei lahenda küsimust, sest see kindlus-

tab perekonna majandusliku seisukorra ainult sellest ajast alates, kui vajaline summa on juba koos. See teostub aga võib-olla aastakümnete pärast ja ainult siis, kui koguja ise elab selle ajani. Kuid kas teab ükski meist, millal tema elukäik võib katkeda? Meie riigi statistilised andmed näitavad, et igast 100-st 35-aastasest eesti mehest sureb enne 60. eluaastasse jõudmist 30 või enne 65. eluaastasse jõudmist 40 meest. See on küllalt suur arv. Ning enneaegse surma korral omavad koguja omaksed sel juhul ainult väikest kapitali, millest ei jätku ka hädavajalisemate kulude katteks, rääkimata majanduslikust hüveolust. Seepärast on vajalik, et kogumine teostuks olenematult koguja eluea kestusest, millisel korral omaksed võiksid olla muretud igal juhul ja igal ajal. Seejuures on tähtis, et muretus saavutatakse lühikese ajaga ja vähese rahaga. Ja see on võimalik — ainult elukindlustuse kaudu. Sest elukindlustuspoliisi omaniku enneaegse surma korral saab tema perekond terve kapitali, mille kogumine oli seatud eesmärgiks, — ka siis, kui tasutud on ainult esimene kindlustusmaks.

Elukindlustuslepingu sõlmimise puhul on teatavasti vajalik kindlustatava põhjalik arstlik läbivaatus seltsi usaldusarsti poolt. Ent sellele vaatamata tuleb elukindlustusalal sageli ette juhtumeid, kus kindlustatud, kes arstlikul läbivaatusel osutuvad täiesti terveks, surevad enne esimese kindlustusaasta möödumist. Sää-

raste surmajuhtumite puhul on ainuüksi kindlustusselts „Eesti“ välja maksnud 42 750 krooni. Samal ajal maksid need kindlustatud seltsile preemiaid ainult 1354 krooni. See näide on parimaks tõenduseks, kuivõrd ootamatult võib surm tabada ka arstide poolt täiesti terveks tunnistatud isikuid. Kogusummas on Kindlustusselts „Eesti“ surmajuhtumite puhul välja maksnud ümmarguselt 167 500 krooni, saades nende kindlustuste pealt vastutasuna preemiaid ainult 28 500 krooni. Need väljamakstud kindlustussummad on läinud toetuseks paljudele perekondadele. Ameerika Ühendriikides maksti kindlustusseltside poolt ainult 1932. aastal surmajuhtumite puhul kogusummas 3,4 miljardit Eesti krooni. Elukindlustuse tähtsus perekonnakaitse seisukohalt on seepärast määratu suur.

Õeldakse, et inimese elus on 3 tähtsat sündmust: sünd, abielu ja surm. Kui laps sünnib, siis peab olema vanematel raha tema kasvatamiseks, hariduse võimaldamiseks ja iseseisva elu alustamiseks. Kui mees abiellub, siis peab ta püüdma kaitseda oma naist nii kaua, kui tema naine elab, mitte nii kaua, kui ta ise elab. Kui inimene sureb, ta ei pea pärandama vaesust ja viletsust oma perekonnale. Kõigi nimetatud kolme suure sündmuse puhul inimese perekonnaelus osutub hädavajalikuks elukindlustus.

Läheme asja sisse tungides veel kaugemale ja küsime: kes vajab siin maailmas kõige enam kaitset? Sellele on vaid üks vas-

Seltsi vanemaid välistegelesi



P. Vulff



M. Pohla



F. Saag

tus: lesed, vaeslapsed ja elatanud inimesed. Kuidas on neid võimalik kaitseda? Ainult küllaldase summalise elukindlustuse läbi! Selles seisab kogu asja tuum ja see on selgitatav ja mõistetav igale arusaajale inimesele. 100 lesest on umbes 90 sunnitud teenima kas osaliselt või täielikult endale ülespidamist. See on karistus, mis langeb lesepõlvele. Nad ei olnud küllaldaselt kaitstud oma meeste poolt. Nad peavad kas töötama või teistkordselt abielluma. Enamail juhtudel nad ei pea töötama mitte ainult endi pärast. Nad peavad hoolitsema ka laste eest. Ja säärast karistust oma naisele ei tohiks lubada ükski õige mees ja isa ning seda on tal võimalik vältida elukindlustuse kaudu.

Eksib ka see, kes väidab, et tema ei vaja elukindlustust sellepärast, et tema surma puhul oleks tema perekond kaitstud pensioni või küllaldase varanduse läbi. Pension, mis harilikult ei saa olla kuigi suur, kulub perekonnale hä-

davajalikkude jooksvate elutarvete rahuldamiseks ja ühekordne toetus elukindlustussumma läbi on igale perekonnale vajalik. Varanduse omaniku pärijaile tähendab pärandusmaksu tasumine tunduvalt ühekordset koormatust. Pärandusmaksu suurus on meil praegu 2—30%, sõltuvalt pärandusvara väärtusest ja sugulusastmest pärandusjärgiga. Rääkimata veel sellest, kui varandus peaks olema koormatud võlgadega, millel korral elukindlustus on mitmekordselt tarvilik.

Põllumehe surma korral võimaldab surmajuhukindlustus tema pojale, kes pärib talu, kapitali talul lasuvate võlgade ja pärandusmaksu tasumiseks ning pärandusosade väljamaksmiseks teistele kaaspärijaile, mistõttu sageli isaisadelt päritud talu ei ähvarda müügi- või oksjonihädaoht ja poeg võib muretult talu edasi pidada.

Ühe sõnaga, perekonna ja omaste kaitseva-

Seltsi vanemaid välistegelasi



E. Jakobson



J. Koort



E. Veltman

hendina omab elukindlustus igaühele võrratut väärtust, mida ei suuda samaväärselt asendada ükski teine vahend.

Elukindlustus kui kapitali kogumise vahend kindlustatule endale.

Läbilõige tänapäeva inimese elust on umbes järgmine:

- 1.—8. eluaastani — sõltuvus vanemaist,
- 18.—30. eluaastani — elukutse omandamine,
- 30.—60. eluaastani — elutöö — teenistus — tagavarade kogumine,
- 60 aastat ja üle selle — sõltuvus kogutud tagavaradest.

Elu algab ja lõpeb kellestki või millestki sõltuvusega, ärarippuvusega, tehes selle aja vältel suure ringi. Pole mingit võimalust olla iseseisev peale 65. eluaasta möödumist, välja arvatud mingi

varanduse omamine või elukindlustuspoliisi kasustamine, omades selle läbi raha muretaks tulevikuks. Võib öelda täie tõsidusega, et iga 65-aastane mees usub elukindlustusesse: Sügisel iga põllumees loodab head lõikust. Kuid tuleb aeg, mil on liiga hilja olla kindlustatud ja liiga hilja külvamiseks. „Kui tuleb talv“ — see mõte peaks sisenduma iga mehe meeltesse rahateenimise aastail. Romaanis, filmis või näidendis meie eelistame näha õnneliku lõppu. Iga inimese elu on nagu romaan või näidend. Lõpp sõltub palju rohkem, kui inimene ise arvab oma nooruses, temast endast. Ta peab küsima iseendalt: Milline on minu viimane elu vaatus? Ta peab mõtlema oma elust kui teatavast tervikust. See on elukindlustusesindajate töö, juhtida sellele inimeste tähelepanu. Kindlusta endale õnnelik lõpp, — see on elukindlustuse peamiseks sihiks.

Kui Su juus on muutunud hõbedaseks, — see lause peaks juhtima iga inimese tähelepanu elukindlustusele. Ükski normaalne inimene ei taha vanas eas olla sõltuv teistest, ta ei taha olla oma eluõhtul koormaks oma lastele. Ent ta võib sellest hoiduda just elukindlustuse kaudu.

Vähe on kahjuks neid inimesi, kes nooruses ja keskmistes eluaastates arvestavad vanaduspäevade abitust. See vajab ettekujutusvõimet, s. o. omadust, mida omavad vaid vähesed.

Laps on abitu, kuid tal on alati keegi, kes hoolitseb tema eest, ta pole kunagi üksi. Kuid kes hoolitseb vanakeste eest? Suur prantsuse kirjanik Victor Hugo kirjutab: „Lapse häda huvitab ta ema; noormehe häda huvitab noort neidu; kuid elatanud inimese häda pole huvitav kellelegi.“ Ükski, välja arvatud kindlustustegelane, ei mõtle pidevalt sellele, kuidas ära hoida elu kurbmänge. Kui ta ei tee oma tööd hästi, palju perekondi saatusid viletsusse, palju kodusid häviks ja paljud jääksid oma eluõhtul leivata. Kindlustustegelane võib takistada kokkuvarisemist — mõnusususe ja õnnelikkuse segajat. See on tema elutööks.

Kogumisele elukindlustuse kaudu tuuakse sageli vastuväiteks, et kogumine panga kaudu on tulusam. Vaatleme neid kokkuhoiuviise seepärast lähemalt. Kõigepealt elukindlustus ei sea endale eesmärgiks, pidada võitlust pankakogumise vastu. Ei tohi jätta mainimata pankakogumise väärtust: sissemakstud summade kerge kasutamisevõimalus igal ajal.

Ent sama õigusega peame esile tõstma kogumise väärtust elukindlustuse kaudu: kogu kindlustussumma kasutamise võimalus kindlustatu surma korral või kokkulepitud tähtaja üleelamisel. Nende väärtuste kõrvutamise näitab, et mõlemad kokkuhoiuviisid — pank ja elukindlustus on vajalikud, sest nad täidavad eri otsustarvet. Peab jõudma niikaugemale, et igaüks kiireks rahavajaduseks omaks mõõduka pangaarve ja samuti perekonna ning vanaduspäevade toeks — küllaldase ja jõukohase elukindlustuse. See viimane eesmärk — kavakindel kapitali kogumine perekonnale ja endale on aga teostatav — seda võib päris julgesti öelda — ainult elukindlustuse kaudu. Sest on vähe neid, kes järjekindlalt viivad raha panka. Enamikus tehakse seda päris juhuslikult. Ent seal samas on hädaoht, et panka viidud raha kergel käel jälle välja võetakse. Ainult 2% hoiusummasid jääb puutumata 10 aasta lõpul,“ ütles üks juhtiv välismaa hoiupanga tegelane.

Hoopis vastupidi on elukindlustuses, kus kogumine toimub väikeste sissemaksude kaudu, mille tähtjaliste õienduste eest peab valvet kindlustusselts. Seetõttu on kindlustatu paratamatult sunnitud teostama kokkuhoidu. See kaudne sund teebki võimalikuks innuka kogumise, kuna ilma selleta ka kõige tahtvõimelisem isik ei suudaks sageli teostada kokkuhoidu küllaldase järjekindlusega. On tõsiasi, et neid summasid, mida kindlustatu mahutab elukindlustusesse, ta po-

leks, vaatamata parimale kogumistahtele, viinud pankra või pannud kõrvale. Küll oleks ta aga need summad kergesti välja andnud mittevajalisteks otstarveteks. Elukindlustus kahandab muid väljaminekuid, silmas pidades kogumise eesmärki, ja sunnib nii paratamatult kokkuhoiule.

Kogumise hõlbustuseks annab Selts kindlustatu soovil temale väikese lisamaksu eest nägusa hoiukarbi või hoiukella. Ainult 15- või 20-sendise sissemaksuga päevas hoiukarpi või hoiukella mehhanismi, võib elukindlustuse kaudu koguda aastate vältel tähelepanitava kapitali.

Kindlustusselts „Eesti“ on välja maksnud juba terve rea kindlustussummasid kindlustustähtaja üleelamise puhul. Üks põline Tartumaa taluperemees, kellele tähtaja üleelamise puhul maksti välja kindlustussumma, vastas küsimusele, kuidas tema on rahul kogumisega elukindlustuse kaudu, järgmiselt: „Ega's mina ilma elukinnituse kassata seda summat endale kunagi oleks kogunud!“ Väljamakstud kindlustussumma lubas peremees kasustada oma talu korraldamiseks ja hoonete väljaehitamiseks. Ja umbes samalaadsed on olnud ka teiste kindlustatute vastused. Selle põlise maamehe ütluses peitub sügav tõde, mis iseloomustab kõige paremini elukindlustuse kui kokkuhoiuviiši väärtust.

Olgu järgnevas veel kord kokkuvõtlikult loendatud soodustused, mida pakub kogujale elukindlustus.

1. Tähtaja üleelamisel väljamakstav kindlustussumma on varanduseks igapähele, — ka neile, kes arvavad, et nad vanaduspäevil on kindlustatud pensioni läbi. Pension on vajalik neile äraelamiseks, elukindlustussumma on aga ühekordseks kapitaliks, olgu see siis kinnisvara omandamiseks või mõneks muuks kasulikuks otstarbeks. Tegelik elu on näidanud, et väljamakstud kindlustussumma on alati leidnud otstarbekohast paigutamist. See, kes elukindlustuse läbi on kogunud endale varanduse, see oskab seda varandust ka hinnata ja otstarbekohaselt kasustada.

2. Elukindlustus ei ole kallis. Kui kindlustus sõlmitakse nooremates või keskmistes eluaastates, siis tähtaja möödumisel väljamakstav kindlustussumma ületab sissemakstud preemiade summa, isegi arvesse võtmata kasujagamise läbi võimaldatud soodustusi. Seepärast, mida varem sõlmitakse elukindlustus, seda odavam ta tuleb ja seda varem saab kindlustatu kätte kindlustussumma. Kui kindlustus sõlmitakse varakult, siis ei pruugi ka väljamaksu tähtaeg ulatuda „kõrgesse raugalikka“, vaid kindlustatu võib juba õige varakult kasustada oma kokkuhoiu vilja. Üks välismaa kindlustusselts teeb oma kindlustuskandidaatidele järgmise ettepaneku: Tehke endid majanduslikult iseseisvaks 40. eluaastal väljamakstava elukindlustussumma kaudu. Võib-olla on lõppvanus 40. eluaasta veidi varajane, kuid kindlustussumma väljamaksmine

Seltsi vanemaid välistegelasi



O. Steinbeck



L. Torokoff



N. Rajevski

näiteks 50.—60. eluaasta vahel on täiesti mõeldav.

3. Elukindlustusesse paigutatud kapital kannab alati ka intressi. Nimelt, iga elukindlustusesse paigutatud preemia jaguneb nn. hoiupreemiaks, mis kogutakse aasta lõpul elusolevate kindlustatute kasuks ja mille kogusumma ühes liitprotsentidega moodustab tähtaja lõpul väljamakstava kindlustussumma, ning nn. riisiko-preemiaks, millega täiendatakse aasta vältel enne tähtaega surnud kindlustatute hoiupreemiade ja nende %%-ide summat väljamakstava kindlustussummani. Seega hoiupreemiade protsendid jäävad alati kindlustatule.

4. Rahavajaduse korral võib Selts anda ka poliisi vastu laenu, kui kindlustus on olnud jõus vähemalt 3 aastat ja poliisil on olemas tagasiostusumma.

5. Kogumisel elukindlustuse kaudu on suur soodustus, mida ei oma ükski teine kokkuhoiuviiis: koguda kavatsetav summa, s. o.

kindlustussumma, makstakse välja ka poliisiomaniku enneaegse surma korral — toetuseks tema perekonnale.

6. Elukindlustusesse paigutatud hoiusummad tulevad kindlustatule alati tagasi kindlustussummana — olgu see siis enneaegse surma korral või tähtaja üleelamisel. Elukindlustusesse mahutatud summad paigutab selts kindlatesse aktivatesse — kinnisvaradesse, väärtpaberitesse, hüpoteekidesse ja kindlustatul ei ole karta raha kaotsiminekut. Loteriil saavad suuremad võidusummad ainult üksikud, kuid elukindlustuses saab igaüks oma kindlustussumma.

7. Kõige tähtsam on aga see, ja seda tuleb alati allakriipsutada: ilma elukindlustuseta ei koguks ka kõige tahtevõimelisem isik endale seda kapitali, mis temale hiljem on hädavajalik. Kindlad tähtpäevad ja kokkulepitud preemiade summad, mille hoiulepaneku järgi peab valvet kindlus-

Seltsi vanemaid välistegelasi

S. Mirow



O. Hiie

tusselts, — ainult see teeb püsiva kokkuhoiu võimalikuks. Hoiukarp või hoiukell võimaldab hõlpsasti kogumist teostada iga päev, tuletaades järjest meelde kogumise vajadust. Elukindlustus seisab kavakindlas ettemõtlemises ja ettevõtetud kavatsuse — omada tarvilik kapital — teostab igaüks, kes on seadnud omale eesmärgiks koguda elukindlustuse kaudu. Kindel kord ja järjekindlus kogumisel — need on põhjused, miks sajad miljonid inimesed maailmas on valinud endale kokkuhoiuviisiks elukindlustuse.

Elukindlustus kui vahend laste tuleviku kindlustamiseks.

Iga lapsevanem tahab teha kõik oma lapse tuleviku heaks. Ta tahab anda oma lapsele korraliku hariduse. Tahab kindlustada pojale elukutse omandamise. Ta soovib, et tütrele oleks abiellumisel vajalik kaasavara. Ta soovib ka sedagi, et saatuse äkiline vaheleastumine — tema elupäe-

vade-ahela järsk katkestumine ei purustaks tema kavatsusi ja laste muretu tuleviku väljavaateid. „Isa, ma loodan, sa elad sama kaua kui mina,“ ütles üks 8-aastane poiss oma kindlustamata isale. Hirm oli tunginud lapse südamesse, — mis saab minust, kui isa sureb?

Kindla tagatise, et lapse tulevik oleks kindlustatud olenemata vanema eluea kestusest, annab jälle elukindlustus. Erikindlustusviisid, nn. lapsekindlustusviisid võimaldavad vanemaile aegsasti ja järjekindlalt alustada kogumist lapsele hariduse omandamiseks ja elluastumiseks vajaliku kapitali ja iga ettenägelik lapsevanem mõistab, et tal hiljem väga raske oleks korrigeerida välja anda summat, mis on lapsele vajalik. Eriti tähtis on veel see, et preemiade hoivulepanek igal juhul lõpeb lapsevanema surmaga, kuid sellele vaatamata makstakse kogu kindlustussumma lapsele välja kokkulepitud

tähtajal. Lapsekindlustusest ei tule aga nii aru saada, et ka lapse surma korral makstakse välja kindlustussumma, kuna kindlustuskaitse on vajalik eeskätt lapse vanema surma korral, mitte aga ümberpöörduvalt.

Kui kogumist teostatakse veel hoiukarbi kaudu, siis on kogumisel ka suur kasvatuslik mõte: kogumisel leiab lapsevanem endale lapses truu liitlase, eriti veel, kui laps on suurem ja talle on selgitatud kogumise eesmärki. Paigutades oma vähesed sendid hoiukarpi, õpib laps kokkuhoidma ja hindama raha väärtust, mis on tähtis lapsele edaspidises elus.

Muud soodustused mida pakub elukindlustus.

Peale eesnimetatute võimaldab elukindlustus kindlustatule veel järgmisi nimetamisväärseid soodustusi.

1. Riiklik soodustus tulumaksu alanemise läbi. Selle soodustuse võimaldab riik, silmas pidades elukindlustuse suurt sotsiaalset ja majanduslikku tähtsust. Eestis kehtiva tulumaksuseaduse § 19 võimaldab tasutud elukindlustuspreemiaid iga aasta kuni kr. 100 maha arvata maksualusest tulust. Näiteks poliisiomanik, kes maksab preemiaid aastas kr. 100.— või üle selle ja kelle maksualune tulu on maksustatud 6%-ga, maksab iga aasta vähem tulumaksu kr. 6.— või tegelikult küll kr. 5.40, sest kehtiva seaduse järgi kogu tulumaksusumma vähendatakse 10% võrra. Tegelikult tähendab see kindlustatule pree-

miasumma kuni kr. 100.— pealt preemiaalandust 5,4% võrra!

2. Soodustus kindlustatute tervise huvides tasuta perioodilise arstliku läbivaatuse läbi. K. S. „Eesti“ võimaldab kõikidele kindlustatutele (välja arvatud kindlustused kindla tähtaja üleelamise puhuks ilma surma riisikota), kelle elukindlustussumma on vähemalt kr. 2000.—, 3-aastaste ajavahemikkude järel (esmakordselt peale 3 esimese kindlustusaasta möödumist) kindlustatu poolt vabalt valitava arsti poolt seltsi kulul põhjalikku arstlikku läbivaatust ühes nõuandega tervisliku seisukorra suhtes. Nende läbivaatuste otstarve on varakult avastada haigusi ja võimaldada kindlustatule kohe abi nende ravimiseks. Ülevaatuse tulemused on täiesti salajased ja selts ei nõua selle kohta mingeid teateid.

Meie oleme eespool loendanud ainult soodustusi, mida pakub elukindlustus. Tekib küsimus, kas elukindlustusega ei ole seotud ka pahesid. On — kui seda aga paheks saab nimetada. Igaüks, kes sõlmib kindlustuse, teeb seda kindla kavatsusega kokkulepitud tähtaegadel paigutada kindel summa hoiule. Aga võib ju juhtuda, et kindlustatu tahaks tähtpäevaks hoiule viidavat summat kasustada mõneks muuks kõrvalotstarveks. Sel juhul tema seda teha ei saa ja ta peab selle summa paigutama hoiule. Ent ka see kindlustatu, kes sel puhul võib-olla pahameelt tunneb, ärgu unustagu, et hoiulepanek toimub

tema enda huvides ja ainult selle kaudse sunduse abil ta suudab endale tõesti koguda tähelepanuväärse kapitali.

Lõpuks veel midagi, mis on iseloomustav ainult elukindlustusele. On vähe neid inimesi, kes koha ja esimesel pilgul suudavad taibata, milline tähtsus on neile elukindlustusel. Seltsi esindajad teavad väga hästi, kui palju selgitustööd nad peavad tegema, kui palju väiteid peavad nad ette tooma, selleks et veenda elukindlustuse vajalikkuses ja ka siis viivitatakse mõnikord elukindlustuse hankimisega. Nii on see enamikus kindlustuse sõlmimisel. Ent hoopis teisiti on olukord, kui tuleb väljamaksmisele kindlustussumma — olgu see surma või tähtaja üleelamise korral. Ka vanemad kindlustustegelased ei saa ette tuua ühtegi juhtumit, kus oleks viivitatud kindlustussumma vastuvõtmisega. Viibimata esitatakse kindlustussumma kättesaamiseks vajalikud dokumendid ja surmajuhtumite korral sageli ühes pal-

vega kas või paar päeva varem saada kätte kindlustussumma. Sest raha on sageli kibedasti vaja ja siis alles mõistetakse täieliselt, mida tähendab elukindlustus. Surmajuhtumi puhul väljamaksmisid kindlustussumma korral seltsib sellega sageli kindlustatu omaste suur tänutunne seltsi esindaja vastu, kelle ettenägelikkuse ja oskuse läbi teostati elukindlustus.

Seepärast iga elukindlustus-esindaja võib alati rahuldustunde tagasi vaadata oma tööle. Hilisematel eluaastatel tal ei ole enam soove. Ta on teinud ainult head oma ligimeste vastu. Ta on pakkunud paljudele leskedele ja elatanud inimestele kaitset ja varju. Töö ja vaev, mida ta pidi nägema elukindlustuse põllul, tasub end hiljemini tuhandekordselt. Ja see on esindajale suurim ja väärtuslikem tasu. Ent ta väärib seda tasu, sest kes võiks kunagi teha midagi rohkem oma ligimeste kasuks?

Reisumuljeid Lääne-Euroopast.

Aug. Pähkal.

II

Berliinist jätkub reis Hamburgi suunas. Läbime mitmeid vähemaid linnu, nagu Kuritz, Grabov, Dupov jt., mis nimede poolest venekõlalised, ei oma aga siiski mingit ühist venelastega.

Grabovi nimelisi linnu on Sakamaal kaks, seepärast lisatakse ühele neist juurde veel Mecklen-

burg. Elanikke on siin 6000. Astun sisse fotoärisse, et filmi uuendada. Pea sobib jutt hallpea-äriomanikuga, kellele räägin oma reisu eesmärgist. Kuuldes, et jutt kindlustustegelasega Baltikumist, ütleb ärirees ka ennast pikemat aega just elukindlustuse alal tegev olnud, nüüd aga juba

mitmed head aastad äriees fototarvete alal. Kaks kindlustussummat on ta juba kätte saanud ja kolmandal kindlustusel saabub väljamaksuaeg nelja aasta pärast. Veel näitab äriees minule oma margikogusid ja pakub ka minule ühte komplekti, avaldab seejuures soovi, et kodumaale jõudes temale Eesti vanu kirjamarke saadaksin. Sõbralikuks muutunud jutujamamise lõpetame kauakestva käepigistusega ja mina väljun ärist rikkamana ühe sõbra võrra, kes jällegi on tunnistajaks, et kestva ja hoolsa töö tagajärjel just välistegelane majanduslikult võib pääseda haljale oksale, nagu seda fotoäriees avameelselt tunnistab.

Veel läbime kolm linnakest, kohtame teel kahte vilgast hirve ja mitmeid jäneseid. Et Saksa maal metsloomade allajamine valjusti karistatav, jahipidamine ainult teatud ajal ja teatud maaladel lubatud, siis siginevad metsloomad seaduse kaitse all jõudsasti.

Hamburgi jõuame keskpäeval. Siin kohtame juba mitmeid eestlasi, kes meile lahkesti abi pakuvad linna tutvustamisel. Silma torkab täis eesti nimi „Paul Mullikas“ ühel nägusal, suurel punasel omnibusel. Pea ongi too lahke härra meie seltskonnas, kes jõuka mehena siin omab 16 omnibus, mis liiguvad mitmetel liinidel. Kogu personaal tema masinatel on võimalikkude vigastuste

Oma kauaaegset Piirisaare
esindajat

Eduard Märtson'i

mälestab

Kindlustusselts „Eesti“

vastu kindlustatud, kuid sealjuures on igal teenijal veel oma elukindlustus.

Et Hamburgi loetakse suuri maks sadamalinnaks, siis hellitame juba teel lootusi, tutvuneda ka sadamaga, mis meil ka korda läheb. Kolmetunnise sõidu järel kiirmootorpaadis on sadamast täielik ülevaade. Iga päev saabub siia 50—60 laeva. Suured ookeanihiiglased, mis peavad ühendust Ameerika, Austraalia, India, Jaapani ja teiste meretaguste maade vahel, on oma suuruselt kui liikuvad linnad. Külastades kahte sellist hiiglast, „Manhattani“ ja „New Yorki“ veendume, et peale mõeldavate mugavuste, basseinide, tennishallide, keerlevate tantsupõrandate nende hiiglaste teeniv personaal ja reisijate arv on sama suur, kui näiteks kogu Elva alevi elanikkond, s. o. 2000, kusjuures 500 langeb teenijaskonna arvele. Reis sellisel aurikul Hamburgist Ameerikasse maksab kolmetoalises luksuskabiinis meie rahas 5000 krooni.

Ilmub 6 korda aastas ja saadetakse tasuta kõigile seltsi tegelastele.

Toimetus: Tartus, Suurturg 8.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.

„Postimehe“ trükk, Tartus 23. detsembril 1935.